

Kỹ thuật trồng và chăm sóc cây thuốc nam

1. Chọn lập địa trồng

Kiểu 1: Có thực vật thân gỗ che phủ, đất còn tính chất đất rừng, tầng đất sâu ẩm. Loài cây có thể trồng: Thích hợp với hầu hết các loại cây dược liệu, đặc biệt là các loại cây có khả năng chịu bóng tuổi nhỏ.

Kiểu 2: Có cây bụi, gỗ nhỏ che phủ, đất còn mang tính chất đất rừng, tầng đất trung bình, hơi khô. Loài cây thích hợp: Những cây thuốc nam có thân bò, cần phải có cây khác để bám.

Kiểu 3: Đất có cây bụi thấp, hoặc đất trảng cỏ, tầng đất dày trung bình, hơi khô, nghèo mùn. Đây là hiện trường trồng cây dược liệu trên diện rộng, có thể phát triển mô hình vườn hộ, vườn gia đình.

2. Chọn phương thức trồng

Tùy yêu cầu và tình hình cụ thể để lựa chọn một trong các phương thức: Thuần loại, hỗn giao, nông lâm kết hợp (NLKH), trồng dưới tán, hay trồng dưới tán rừng tự nhiên, dưới tán rừng trồng.

3. Chọn mật độ trồng

– Mật độ thấp: Dưới 1.000 cây/ha; Đây là một độ trồng chủ yếu của cây dược liệu quý hiếm, nguồn giống khó khăn và cho thu hoạch lâu năm (Nhàu,...).

– Mật độ trung bình: 1.000 – 2.500 cây/ha; Áp dụng cho cây dược liệu thân, lá (Chóc máu,...).

– Mật độ cao: Trên 2.500 cây/ha (thậm chí trên 5.000 cây/ha như loài Củ Dòm, Sa nhân); Áp dụng cho cây dược liệu lấy củ, rễ, thường mọc thành cụm, khóm.

4. Xử lý thực bì và làm đất

– Xử lý thực bì và đào hố cục bộ: Áp dụng cho hầu hết các trường hợp trồng cây dược liệu. Hố đào kích thước 30x30x30cm (bầu trung bình) hay 40x40x40cm (bầu lớn).

– Xử lý thực bì toàn diện và cây đất: Chỉ áp dụng cho một số trường hợp trồng cây dược liệu trên quy mô nhỏ như vườn hộ, vườn gia đình.

5. Bón lót

– Bón đầy đủ: Phân chuồng hoai (hoặc Phân hữu cơ sinh học), NPK; nên áp dụng cho tất cả các loại cây khi điều kiện cho phép. Lượng phân bón thông thường: 2-5kg phân chuồng hoai (hoặc 0,5kg phân hữu cơ sinh học) + 30-50g NPK (hoặc 15g Supe lân).

5. Thời vụ trồng

– Miền Bắc: Có thể trồng 2 vụ chính – vụ Xuân tháng 2-4, vụ Thu tháng 7-9.

– Miền Trung: Vụ Thu Đông (tháng 9 đến tháng 12); vùng núi và nơi có lập địa thích hợp có thể trồng thêm vụ Xuân (từ tháng 1-3).

– Miền Nam: Trồng vào đầu mùa mưa (tháng 6 đến tháng 10).

6. Kỹ thuật trồng cây

– Trồng cây con có bầu: Trộn đều phân và đất trong hố; đặt bầu cây ở vị trí trung tâm sao cho mặt trên bầu ngang bằng tay hời cao hơn so với mặt đất mép hố: Rạch và xé bỏ vỏ bầu. Đặt cây thật ngay ngắn rồi dùng tay gạt và lèn đất chặt ít nhất là 1/2 phần dưới bầu, dùng cuốc cào vun đất và dùng chân dẫm đất xung quanh gần sát với thành bầu, tiếp tục sửa thế cây và vun đất cao hơn mặt bầu độ 2-3cm. Nếu có điều kiện có thể tưới nước ngay sau khi trồng, nếu thời tiết khô hạn hay nắng nóng đột xuất trong thời vụ trồng cần tiếp tục tưới nước thời gian đầu cho tới khi thời tiết thuận lợi.

– Trồng cây con rễ trần: Chọn thời tiết trồng cây phù hợp (râm mát, mưa nhỏ, đất đủ ẩm) mới đem cây ra trồng. Cắt bỏ bớt lá và cành bên và rễ cọc nếu dài. Trộn đất và phân trong hố, moi một lỗ phù hợp với kích thước của bộ rễ và có phần sâu hơn.

Đặt cây ngay ngắn vào lỗ, một tay giữ cây, tay kia gạt đất và lèn nhẹ cho đến khi đất lấp đầy miệng hố, dùng tay kéo nhẹ cây lên một chút cho rễ duỗi thẳng và cổ rễ hơi thấp hơn mép hố, đồng thời dùng chân dẫm chặt đất sát xung quanh gốc cây, vun đất vừa đủ so với mặt đất. Dùng rơm ra, cỏ khô hay lá cây che phủ quanh gốc cây rồi tưới đẫm cho cây vừa trồng. Có thể cắm thêm rào bảo vệ và chống gió lay.

7. Chăm sóc cây trồng

– Năm thứ 1: Chăm sóc 2-3 lần. Nội dung chăm sóc: Trồng dặm lại những cây bị chết, phát dọn thực bì cạnh tranh, làm cỏ, xới đất quanh gốc 40-45cm, vun gốc, sửa thế cây, bón thúc, phòng chống gia súc và sâu bệnh gây hại.

– Năm thứ 2: Chăm sóc 3-4 lần. Nội dung chăm sóc: Phát dọn thực bì, làm cỏ, xới đất quanh gốc 50-70cm, vun gốc, sửa thế cây, tạo tán, bón thúc, diệt trừ sâu hại.

– Năm thứ 3: Chăm sóc 3- 4 lần. Nội dung chăm sóc: Phát dọn thực bì cạnh tranh, làm cỏ, xới đất quanh gốc 70-100cm, vun gốc, diệt trừ sâu hại.

– Các năm tiếp theo: Tiếp tục chăm sóc, nhất là sau khi thu hoạch.

<https://dantocmiennui.vn/kinh-nghiem-lam-an/ky-thuat-trong-va-cham-soc-cay-thuoc-nam/130861.html>